

MAJANDUSTEATED

Weekly Bulletin of the Institute of Economic Research

KONJUNKTUURINSTITUUDI VALJAANNE

ILMUB KORD NÄDALAS

TOIMETUS JA TALITUS

TALLINN, Toomkooli 13, tel. 468-24

Tellimishind aastas Kr. 5.—

lhes kuukirjaga „Konjunktuur“ Kr. 12.—

Üksik number 15 senti

KONJUNKTUURINSTITUUDI DIREKTOR

JA VASTUTAV TOIMETAJA

A. FULLERITS

TOIMETAJA A. TOOMS

Majandussektiooni juhataja J. Janusson

Sektiooni nõukogu esimees A. Meerits

Põllumajandussektiooni juhataja J. Kurkus

Sektiooni nõukogu esimees Prof. P. Köpp

Riigimajanduse osa toimetaja A. Keller

Nr. 49

Tallinn, 10. detsembril 1935

Nr. 49

SISU:

Lhk.

PÕLLUMAJANDUS	
Tšehhoslovakkia viljajõhingu tegevuse tulemusi ja hinnanguid	892
TÖÖSTUS JA KAUBANDUS	
Raudtee tulud ja kulud 1935/36. aasta I poolel	894
Lühituleid	895
RAHANDUS	
Riigitulude laekumine novembris	896
LAEVANDUS.	
Laevade prahiturg detsembri alguks	897
Tallinna sadam	897
HINNAD	
Elumaksumuse areng maailmas	898
Tähtsamad hinnad ja noteeringud	901
Valuutahinnad	902
PÕLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD	
Põllumajanduslik väljavedu	902
Võiturg	902
Peekoniturg	903
Tapaloomade- ja lihaturg	903
Kanamunaturg	903
Piimaturg	904
Teraviljaturg	904
Kartuliturg	905
Aedviljaturg	905
Kalaturg	906
INFORMATSIOONI OSA	
Eesti Panga nädalaaruanne	906
VALISMINISTEERIUMI VALISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED	
Leedu tööstusest	907
Soome metsa väljavedu ja tuleviku väljavaateist	908
Õunte ja muu puuvilja sissevedu Soome	909
Soome rukkistud siseturul	909
Soome väljaveopropaganda	909
Soome tööstustoodete näitus Stockholmis 1936. a.	909
Loomade ja liha väljavedu ja olukord siseturul	909
Kalahinnad Berliinis	910

CONTENTS:

Page

AGRICULTURE.	
Activity of the Czechoslovakian Grain Association	892
INDUSTRY AND TRADE.	
Railways, Income, Expenses and Activity During I Half of 1935/36	894
Sundry Information	895
FINANCES	
State Revenue in November	896
SHIPPING.	
Freight Market at Beginning of December	897
Tallinn Harbour	897
PRICES.	
Changes in Cost of Living of Different Countries	898
Prices and Quotations	901
Exchange Rates	902
AGRICULTURAL MARKETS.	
Exports of Agricultural Products	902
Butter Market	902
Bacon Market	903
Cattle and Meat Market	903
Egg Market	903
Milk Market	904
Grain Market	904
Potato Market	905
Vegetable Market	905
Fish Market	906
INFORMATION PART.	
Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return	906
FOREIGN TRADE DEPARTMENT INFORMATION.	
Lithuanian Industry	907
Finnish Timber Exports and Prospects	908
Imports of Apples and other Fruits into Finland	909
Rye Purchases on Domestic Market	909
Finnish Export Propaganda	909
Exhibition of Finnish Industrial Products at Stockholm in 1936	909
Exports of Animals and Meat, and Conditions on Domestic Market	909
Fish Prices at Berlin	910

PÖLLUMAJANDUS

TSEHHOSLOVAKKIA VILJAÜHINGU TEGEVUSE TULEMUSI JA HINNANGUID.

ACTIVITY OF THE CZECHOSLOVAKIAN GRAIN ASSOCIATION

O. Gustavson.

„Majandusteadetes“ nr. 46 vaatlesime Tšehhoslovakkia viljamonopoli organisatsiooni, käesolevas katsume käsitella sealse viljaühingu tegevuse tulemusi ning neid hinnata. Meie hinnang ei saa loomulikult olla teissugune kui vägagi reserveeritud, arvestades asjaolu, et Tšehhoslovakkia viljaühingul on selja taga vaid üks täistegevusaasta ja teine käsil — aeg, millisest muidugi ei jätku lõpptöuse langetamiseks sellise uue ja suure ulatusega ürituse üle, nagu seda on Tšehhoslovakkia viljamonopol.

Meid huvitab kõigepealt, kuidas on ühingu õnnestunud vilja kokkuost pöllumajajailt esimesel majandusaastal, mis algas viljaühingu tegevusseastumisega mullu ja lõppes tänavu 30. VI. Esimesel tegevusaastal viljaühing ostis üldse 1 807 668 tn teravilja, sellest nisu 735 042, rukist 385 357, otri 418 467, kaeru 218 013 ja maisi 50 769 tn.

Suurim kogus ostetud vilja (62,18%) saadi ühingu esimese sektiooni — pöllumajandusliku keskkoooperatiivi kaudu ja väikseim (0,42%), — tarvitajate keskkõidu kaudu.

Ligikaudu 500 000 tn teravilja pääses turule ilma viljaühingu vahelesegamata. Osa sellest tuleb kirjutada nende ostutehingute arvele, milliste lepingud olid sõlmitud enne viljaühingu tegevusseastumist ja teostatud kuni 14. VII 1934, suurem osa aga — „althõlma“ müükide kontole. Teisel tegevusaastal näitab „althõlma“ müük tunduvalt langust. Ja see märgib omakorda pöllumajajate usalduse kiiret kasvu viljaühingu kasuks.

Tähtsamaks teguriks siin on kahtlemata kindlad ostuhinnad, mis peastavad pöllumajaja vabaturu sesoonsete hinnakõikumiste meelevallast ja lubavad tal rajada talumajapidamise kalkulasioonid kindlamale alusele. Pealegi märgivad Tšehhoslovakkia viljamonopoli kindlad ostuhinnad töusutendentsi pöllumajaja kasuks. Nähtus, mis pöllumajaja seisukohalt seda tervitatum, et sealgi pöllumajajate hinnad kriisiaastail on langenud märksa enam tööstussaaduste omist,

ning on tekkinud „käärid“ pöllumajaja kahjuks.

See väike viljahindade tõus annab end juba tugevasti tunda pöllumajajate ostujõu tõusus. On kasvanud väetiste ja teiste pöllumajanduses vajalikkuude kaupade ostud.

Kindlad töusutendentsiga hinnad mõjustavad pöllumajajaid külvipinna suurendamisele, mistõttu võib kergesti kujuneda tasakaalutus viljatoodangu ja siseturu viljatarvituse vahel ning võivad tekkida jäägid, mida võimata turustada depressiooni tagajärjel välisurudel.

Esimese tegevusaasta lõpul oli Tšehhoslovakkia viljaühingul ladudes vilja: nisu 396 458 tn (68 720 tn väljast veetud sisse, rukist 129 030, kaera 78 747, otri 48 345 ja maisi 4 384 tonni. Muidugi ei olnud need üleliia suured laovarad esimese tegevusaasta lõpul tingitud külvipinna suurenemisest. Siin olid mõõduandvad teised põhjused. Eelkõige see, et enne viljamonopoli ja selle tegevuse algul Tšehhoslovakkiasse veeti sisse igasuguseid toitaineid, mis olid odavamad oma teraviljast. See meelitas pöllumajajaid müüma oma majapidamisest võimalikult palju kallimat teravilja ja ostma aasemele odavamaid aasaineid. Nüüd on uus viljaühing võtnud oma hooleks ka kõigi teiste toitainete turustamise korraldamise ja seal, kus viimaste hinnad on hakanud kujunema sõituvalt teraviljahindadest, on pöllumajajad huvitatud tootma võimalikult kõiki toitaineid ise oma majapidamisest. Seda pöllumajapidamise mitmekesisustamisprotsessi aitab omalt poolt mõjustada asjaolu, et ka karjasaaduste hinnad osutavad tõusu. Nii peaks viljaühingu teise tegevusaasta lõpuks laotagavarad osutama märksa väiksemaiks ühingu esimese majandusaasta omist.

Ometi ei jätkuks sellest tagavarade normaaltasemel hoidmiseks ja külvipinna soovimatu suurendamise vältimiseks. Seepärast oli vaja rakendada veel teisi pidurdavaid tegureid. Ühe sellise abinõuna on pandud kehtima vilja sundostu kohustus pöllu-

pidajaile, alates teisest tegevusaastast. See on korraldatud nõnda, et iga põllupidaja, kes 1935. a. saagist müüb nisu, rukist või muud teravilja ühingule, on kohustatud oma müüdüd vilja äraandmisel ühingult ostma tagasi vanast tagavarast kuni 20% väärtuses toodud vilja arvel denatureeritud otri, kaeru ja maisi. Denatureeritud vili müüakse põllupidajale alushinnaga, arvatud juurde aastane hinnalisa ja veokulud. Sundostu kohustusest on vabad põllupidajad, kelle kogu pakutava vilja aastane kogus ei ületa 20 kv.

Teise pidurdava tegurina on tänava võetud tarvitusele külvipinna vähendamine 8% ulatuses. Ühtlasi on sellega igas maakonnas määratud kindlaks külvipinna suurusuhte haritava maa kogupinnaga. Selle radikaalse korralduse üle vaieldakse Tšehhoslovakkias ägedalt. On rohkesti neid, kes eitavad külvipinna piiramise vajadust ja leiavad, et jätkuks küllalt kontingentide tarvituselevõttust, kusjuures kontingendiga määratud saagiosa tuleb osta nõrgema ja jääb madalama hinnaga. Võib olla, et tulevikus tuleb piirata mõõdukalt külvipinda ja panna kehtima kontingendid.

Tšehhoslovakkia viljamonopolile on suureks paremuseks, et ta andes töuke hinnatõusule põllumehe kasuks, ei ole samal määral kahjustanud tarvitajate huve, seda põhjusel, et ühingule, kui vilja turustajale, langeva vaheltkasu madalus aitab redutseerida vilja väljamüügihinda. Ostu- ja müügihinna vahe on nüüd suuresti väiksem kui vabaturupäevil. Kokkuleppel valitsusega on viljauhing määranud kindlaks selle hinnavahe ja nimelt: ühing saab nisu ja õlleodra müügist 3 ning rukki, söötodra, kaera ja maisi müügist 7 tšehhi kr. igalt sajalt kg-lt. Sellest vaheltkasust läheb pealegi nisu ja õlleodra müügist saadud 5 ja rukki, söötodra, kaera ning maisi müügist saadud 4 kr. viljastu teostanud sektsioonile ostuga ühenduses olevate eri- ja laokulude (kuni 6 nädalat on ostja sektsioon hoidma vilja oma riisikolaos) katteks. Nii jääb siis viljauhingule endale ainult 3 kr. igalt sajalt kg-lt. See läheb peamiselt üldkulude katteks, millistest on koormavamad tagavarade laokulud järgmise aasta juunist peale, kus neid enam ei ole aitamata teha tasa hinnalisad hiljemtoodud viljalt.

Viljauhingu esimese majandusaasta aruanne on küll veel lõppkujul koostamata, aga näib olevat kindel, et üldkulud ei ületa 6 milj. tšehhi kr. Üldkokkuvõttes ei tõuse üldkulu üle 1% kogu ostusummast.

Selline tagasihoidlikkus kulude poolel on võimalik vaid seetõttu, et viljauhing oma tegevust arendab peamiselt oma liikmete kaudu. Ta otsene personaal ei ületa 200 isikut. Tõsi, neile lisandub veel umbes 250 kontrolööri, kes kohtadel valvavad monopolimääruste korrapärase täitmise üle. Kontrolli kulud kaetakse aga peamiselt trahvirahadest, mis määratud kontrolööri poolt avastatud eksimuste ja kuritarvituste puhul.

Arvatud välja juhud, kus viljauhing valitsuse nõudel müüb vilja kas töötutele või loodusõnnetuste all kannatanud põllupidajale alla taksihinna või alandab üldiselt oma tagavarade hinda ja kus valitsus on kehtiva määru- se järgi kohustatud katma selliseid operatsioonidest tekkinud kahjud, ei kannata valitsus mingit muud rahalist vastutust viljamonopoli suhtes.

Rahaliselt raskeimaks ülesandeks on viljauhingul välisturgude säilitamine tšehhoslovakkia odrale ja kaerale. Vaatamata, et maailmaturu viljahinnad on palju madalamad Tšehhoslovakkia siseturu omadest, on viljauhingul siiski õnnestunud säilitada odra väljavedu samal tasemel, nagu see oli enne viljamonopoli. Kaerte väljaveo suhtes aga tuli piirduda ainult kõige lähemate välisturgudega — Austriaga ja Itaaliaga. Sestki pingutusest viljauhing on saanud üle ja ta on võinud lõpetada oma esimese majandusaasta rahuldavate rahaliste tulemustega.

Milline on siis Tšehhoslovakkia viljamonopoli üldhinnang lõppkokkuvõttes? Selle kohta kirjutab Tšehhoslovakkia viljauhingu direktor L. Feierabend: „Tšehhoslovakkia viljamonopol mängib suurt osa nii majanduslikult, sotsiaalselt kui poliitiliselt. Ta on uue majandusliku orientatsiooni huvitav katse ja seepärast ei või temalt kohe alguses nõuda absoluutset täiuslikkust. Ta on tekkinud tuginemata eeskujudele ja ta täiustub ise oma kogemuste varal. Ta evib suuri sõpru ja imetlejaid, ent samuti leppimatuid vaenlasi, kes ei jäta kasutamata ühtki juhtu, et puhuda

suureks ta pisematki ebaõnnestumist, ja kes minnes vaikides mööda ta saavutatud edust ja kõigist positiivseist paremusist rõhutavad vaid ta puudusi ka siis, kui need on möödaminevad ja kergesti parandatavad. Praegusel hetkel on Tšehhoslovakkia viljamonopoli tegevuse kestus veel liiga lühike selleks, et teha lõplikke järeldusi saavutatud tulemusist. Ent

me võime öelda juba nüüd vähemalt seda, et viljamonopoli tegevuse reaalsed paremused väärivad seda, et kõik need, kel ei puudu hea tahe, mõtleksid abinõudele, kuidas säilitada viljamonopoli, takistamata viljauhingu tõhusat tööd. Viljamonopolist kujuneb siis pidev institutsioon kogu Tšehhoslovakkia rahvamajanduse kasuks."

TOOSTUS JA KAUBANDUS

RAUDTEE TULUD JA KULUD 1935./36. AASTA I POOLEL.

RAILWAYS INCOME, EXPENSES AND ACTIVITY DURING I HALF OF 1935/36.

Käesoleva aasta esimese poole tulude üldsumma on vähenenud võrreldes tuludega vastava aja jooksul aasta varem.

Tulusid laekus järgmiselt tuh. kr-des:

	1935	%	1934	%	±kr	±%
Üldse	6 458	100,0	6 883	100,0	-425	-6,2
selest:						
reisijateveost	2 552	39,5	2 290	33,4	+253	+11,0
pagasi- ja postiveost	237	3,7	294	3,4	+3	+1,3
kaubaveost	3 467	53,7	4 155	60,4	-688	-16,6
mitmesugused tulud	202	3,1	195	2,8	+7	+3,6

Kaubaveost laekuv tulu, mis suhteliselt omab esikoha nii käesoleval kui läinud aastal (53,7% : 60,4% vastu) on kahanenud tunduvalt, nimelt 688 tuh. krooni ehk 16,6% võrra. Tulude vähenemine on tingitud kaubaveo koguse (tn-ide arvu) vähenemisest ja veokauguse (tn-km) lühenemisest. Teised tululiigid näitavad tõusu. Järgmiseks suuremaks tuluallikaks on reisijatevedu, mis suhteliselt 39,5% : 33,4% käesoleva aasta kasuks, omab teise koha tulude üldsummast. Reisijateveost laekuv tulu on suurenenud 253 tuh. kr. ehk 11%. Raudteevalitsuselt reisijatele antud soodustused ja tõus rahvamajanduses põhjustasid reisijate elavama liikluse, mis sõiduhinna näol suurendas tulude laekumist. Tulud pagasi- ja postiveost, samuti mitmesugused tulud ei oma nimetamisväärsset osatähtsust üldtuludest, kuid need suurenesid tänavuse tegevusaasta I poolel esimene — 1,3% ja teine — 3,6% võrra. Võrreldes tegevusaasta I poolel laekunud tulusid eelarvega, näeme, et üldsummast on kaetud 52,4%, olgugi et mõni tululiik ei ukatu eelarves ettenähtud tasemeni.

Eelarve Tulud Eelarvest täidet. %

Üldse tuh. kr.	12 920	6 458	52,4
selest: reisijateveost	3 950	2 552	64,6
pagasi- ja postiveost	450	237	52,7
kaubaveost	7 532	3 467	46,0
mitmesugused tulud	388	202	52,1

Reisijateveost laekuv tulu on katnud eelarvest 64,6%, mida põhjustas suvine elav reisijate liiklus. Kaubaveost laekuv tulu, mis ei ulatu eelarves ettenähtud tasemeni, kattis 46 prots. eelarvest, mis tingitud vedude, eriti metsaveo, vähenemisest. Teised tululiigid laekusid eelarves ettenähtud ulatuses.

Võrreldes kulusid kahe tegevusaasta esimesel poolel, näeme käesoleval aastal kulude suurenemist.

Kulutati tuh. kr.	1935	%	1934	%	±kr	±%
Üldse	5 791	100,0	5 457	100,0	+334	+6,1
selest:						
raudteevalitsuse ja üldkuludeks	375	6,5	368	6,7	+7	+1,9
ehitusametis	1 557	26,9	1 453	26,6	+104	+7,2
ekspluatatsiooni-ametis	1 243	21,5	1 218	22,3	+25	+2,1
veoametis	2 466	42,9	2 322	42,6	+144	+7,1
erikuludeks	130	2,2	95	1,8	+34	+35,4

Üldkulu suurenes 334 tuh. kr. ehk 6,1%. Ehitusameti kulu tõusis 104 tuh. kr. ehk 7,2%, mis tingitud teepealishetitiste korrashoidmisest, peamiselt liiprite vahetamise tõttu. Tee- ja raudteede korrashoidmine nõudis kulu 941 : 847 tuh. kr. vastu I. a. ehk 60,4% : 58,3% üldisest ehitusameti kulusummast.

Veoametikulud tõusid suurenenud liikluse tõttu (kaubanduslike rong-km tõus 2388 tuh-lt 2533 tuh-ele ehk 6,1%) 164 tuh. kr. ehk

7,1% võrra. Rongide liikluskulu kasvas 941 : 893 tuh. kr. ehk 5,4% ja veerevabinõude korrashoidmise lulu 955 : 819 tuh. kr. vastu l. a. ehk 16,6%. Rongide liikluskulu omab veoametikuludest 37,9% : 38,5%-se ja veerevabinõude korrashoidmine 38,4% : 35,3%-se osatähtsuse. Erikulud tõusid 34 tuh. kr. ehk 35,4%. Erikulude peamiseks suurendajaks on raudtee olukorra tõstmine Venest toodud roobaste teedesse paigutamise ja rahvusvahelise otseühenduse maksu suurenemise tõttu. Teenistustasudeks kulutati k. a. 2517 tuh. kr. mulluse 2465 tuh. kr. ehk 43,5% : 45,2% vastu tildsummast. Võrdius kulueelarvega näitab, et käesoleval aastal kulutati tegevusaasta esimesel poolel 49,3% mulluse 49,7 %vastu.

Erakorralised kulud vähenesid 165 tuh. kr. 117 tuh. kr.-le, s. o. 50 tuh. kr. vähem ehk 30,5% võrra.

Tegevusaasta I poolel veeti reisijaid

	1935	1934		
reisijate arv tuh.	4 959	4 567	+392	+8,6%
reis-km arv tuh.	155 691	147 340	+8 451	+5,7%

Reisijate arv on tõusnud 392 tuh. ehk 8,6% ja reis-km 8451 tuh. ehk 5,7% võrra. II klassi sõiduhinna alandamise tõttu on reisijate arv seal tõusnud 116,0% ja reis-km 119,0% võrra. Üle riigi piiri käinud reisijate arv on tõusnud 9,9% ja sisemaal on katnud km 16,5% enam mullusest. Lühimaa (elektrirongi) reisijate

arv omab 51,1% : 51,9% osatähtsuse, kuna kilomeetrite arv ei oma nimetamisväärsset osatähtsust (12,1% : 12,2%).

Pagasi veeti eelarve-aasta I poolel võrreldes läinud aasta veoga 3,0 tuh. : 3,4 tuh. tn vastu ja tn-km oli 276 : 266 vastu. Veetud pagasi kogus näitab küll langust 0,4 tuh. tn ehk 11,8%, kuid tn-km on tõusnud 10 tuh. ehk 3,8% võrra. Tn-km tõus on tingitud keskmise veokauguse pikenenemisest 92,0 km-le 78,2 km-ilt.

Võrreldes käesoleva aasta vedusid möödunud aasta vedudega näeme vedude kahane-mist.

Maksulist kaupa veeti

	1935	1934		
tonne tuh.	1 085	1 188	-103	-8,7%
tn-km tuh.	106 660	127 195	-20 535	-16,1%

Veetud kaubakogus on langenud 1188 tuh. tn-ilt 1085 tuh. tn-le, seega vähenenud 103 tuh. tn ehk 8,7%. Tn-km vahekord 106 660:127 195 tuh. vastu näitab kahanemist 20 535 tuh. ehk 16,1% võrra. Veetud kaupade kogusest raudteel on kahanenud väljavedu 32,3%, sissevedu 80,8% ja kohalikud veod 7,9% võrra. Vastavalt kauba kogusele on kahanenud ka tn-km arv. Väljaveo tn-km on vähenenud 26,4%, sisseveo — 75,5% ja kohaliku veo tn-km 13,8% võrra.

LUHIUUDISEID. — SUNDRY INFORMATION.

■ U/Ü. Keemiataehas „Eesti Destillaat“ — dipl. ins. A. Saidelson & Ko, Tallinnas, on esildanud Majandusminis-teriumile palve lubada tuua sisse plasti-liste masside valmistamise seadeldis, et valmistada bakeliiti. Ettevõtte oleks ainu-laadne sel alal ja ta suudaks anda aastas kuni 600 000 kg pressmassipulbrit („bakeliiti“). Mõistagi, ei suuda kodumaa turg tarvitada sellist kogust, vaid lõviosa toodangust tuleb eksportida, milleks u/ü-l ka väljaveateid, sest plastiliste masside tarvi-tust maailmaturul arvatakse 100 000 tn-le aastas, kusjuures need massid järjekindlalt asendavad klaasi, elevantilud, merevaiku, metalli jne. ning on laialdaselt tarvitusel elektritööstuses.

Vajaliku seadeldise ostuks Saksast on Majandusminister andnud nõusoleku.

Uuendatakse ja täiendatakse ettevõtete seadiseid.

■ Majandusminister on lubanud tuua sis-se: villavabrik „Estonial“ T. Saar & J. Pöder, Tartus, ja Keila villa-keetramis-kudumistööstusel E. Deutsch, P. Saharoy ja F. Schön-berg, Tallinnas, mõlemale ühe lõnga kor-rutamismasina, koguväärtuses ca 10 tuh. kr.

■ A/S „Eestisiid“, Tallinnas, ühe puuvillaketramismasina 6500 kr. väärtuses. Kudumistööstus C. Müller & Co., Tallin-nas, 2 kudumistelge, riidetööstus Otto Bester & Co., Pärnus, ühe automaat-koonus-käärmasina ja A/S. Paela-vabrik „Rauaniit“, Tallinnas, 4 kudu-mistelge.

■ Trikotööstus E. Koppe, Tallinnas, ühe trikoo-uhtumismasina; trikotööstus „Edu“ — V. Sumberg & Co., Pärnus, ühe trikoomasina.

■ Sukatööstus A/S. „Cotton“, Tallinnas, 2 sokikudumismasinat.

■ Kõietööstus Georg Hendrikson, Tallinnas, ühe kõielõnga ketramis- ja korrutamismasina.

■ Trüki- ja köitekoda „Ühistrükikoda“, Rakveres, ühe rotatsioonmasina.

■ Eesti Tarvitajateühisuste Keskuhisusele, Tallinnas, papi-, kartongi- ja paberitööstuse seadise ning Matmis- ja dekoratsioonite töökojale Joh. Jürvetson, Tallinnas, ühe ekstsenterpapiressimismasina.

Majandusministeeriumi Tööstusosakond on andnud loa:

Eesti kummitööstuse o/ü „Põhjalale“, Tallinnas, end. Becker'i tehaste ruumes, suurendada juurdeehituse näol tööstuse ruume. Ettevõtte ruumide laiendamisel leiavad ettevõttes tööd veel 100 töelist.

■ Boris Winterfeldt'ile, Tallinnas, Suur-Tartu maant. 49, seada sisse kudumistöökoda. Ettevõttes leiab tööd 12 töelist. Jõumasinaiks elektrimootorid, kogujõuga 4 h.j. Kootakse mitmesugust riiet.

■ Töötulide lahendamise seaduses ettenähtud komisjoni liikme — Majandusministeeriumi Tööstusosakonna direktori — asendajaks on Majandusminister määranud vanema tööstusinspektori H. Vismann'i.

■ Möödunud kuul ETK laskis müügil: autoõlid „Etoil“, mis on kvaliteedilt vastavad paremale välismaisile autoõlile. Kuna „Etoil“ autoõlides tõrvastuvate ainete protsent on väga väike, siis nende tarvitus tagab mootorite pikemaajalise korraliku töötamise.

■ ETK on hakanud pakkima õhukindlasse parafineeritud pakendisse mõnesuguseid maitseaineid, mis õhuga kokku puutudes imevad sellest niiskust ja langevad kaalult või kvaliteedilt. Senini on pakitud parafineeritud pakendisse: sool, põdrasarvesool ja potaš.

RAHANDUS

RIIGITULUDE LAEKUMINE NOVEMBRIS 1935.

STATE REVENUE IN NOVEMBER.

Riigitulude laekumine näitab püsivat tendentsi ja eelmisest aastast paremat laekumist ka novembris s. a. Nimelt on s. a. novembris laekunud riigitulusid 6 546 tuh. kr. eelmise aasta sama kuu 5 932 tuh. kr. vastu, seega enamlaekumine 614 tuh. kr. ehk 10,4%. See tulude tõus k. a. novembris tuleb panna riigi regulaarsete tulude parema laekumise arvele, kuna erakordseid laekumisi ei esine novembri tuludes.

Tähtsamaist tuluallikaist saadi k. a. novembris tulusid järgmiselt:

Tempelmaks ja lõivud — 380 tuh. kr. eelmise aasta 373 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 7 tuh. kr. ehk 2%; tollid — 1 491 tuh. kr. eelmise aasta 1 376 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 115 tuh. kr. ehk 8,4 %; aktsiisid — 502 tuh. kr. eelmise aasta 353 tuh. kr. vastu enamlaekumine 149 tuh. kr. ehk 42,4%

(enamlaekumine bensiniaktsiisi arvel, mis eelmisel aastal laekus muude tulude hulka); piiritusmonopol — 1 217 tuh. kr. eelmise aasta 1 029 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 188 tuh. kr. ehk 18,3%; raudteed — 936 tuh. kr. eelmise aasta 877 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 59 tuh. kr. ehk 6,7% (oluline allakriipsutada, kuna eelmised kuud andsid kõik vähemlaekumise); post, telegraaf ja telefon — 358 tuh. kr. eelmise aasta 387 tuh. kr. vastu, vähemlaekumine 29 tuh. kr. ehk 7,6% (siin ei ole tegemist tulude hariliku langusega, vaid vähemlaekumine on seletatav telefonitulude ettelaekumisega k. a. augustis).

Muid tulusid saadi 1 660 tuh. kr. eelmise aasta 1 536 tuh. kr. vastu, enamlaekumine 124 tuh. kr. ehk 8,1%.

Kokku on käesoleva eelarve-aasta 8 kuu (aprill—november) jooksul laekunud tulu-

sid 52,8 milj. kr. eelmise aasta sama aja 46,9 milj. kr. vastu, enamlaekumine 5,9 milj. kr. ehk 12,7%. Seejuures näitasid enamlaekumist: tempelmaks ja lõivud — 201 tuh. kr. ehk 8%; tollid — 2366 tuh. kr. ehk 22,7%; aktsiisid — 1004 tuh. kr. ehk 32,6% (enamlaekumine tuleb panna bensiniaktsiisi arve-

le, milline tulu eelmisel aastal laekus muude tulude hulka); piiritusmonopol — 1095 tuh. kr. ehk 14%; post, telegraaf ja telefon — 242 tuh. kr. ehk 7,8%.

Vähem saadi tulusid raudteist 342 tuh. kr. ehk 3,9%. Muude tulude alal oli enamlaekumine 1406 tuh. kr. ehk 12,5%.

LAEVANDUS

LAEVADE PRAHITURGDETSEMBRI ALGUKS. FREIGHT MARKET AT BEGINNING OF DECEMBER.

Prahtide tõus oktoobri keskel, ühenduses Itaalia/Abessiinia konfliktiga on nov. likvideerunud ning üldiselt prahid detsembri alguks on jõudnud tagasi endisele madalale tasemele, peale üksikute veorühmade, kus hinnad püsivad kõrgemad 1. a. vastavaist prahtidest. Kuid viimaseid on vähe. Need on peamiselt rühmad, kus veohindu tõsteti minimaalprahtide kehtimapanekuga.

Vahemere prahitung, mis oktoobris oli tähtsaim, on nov. lõpuks ja det. alguks jäänud õige vaikseks ning veohinnad on läinud tagasi. Cardiffist Aleksandriasse makstakse süteveost nüüd ainult 7/—, kuna oktoobris see hind oli 10/6—11/—. Samas vahekorras on hinnad langenud ka teistesse Vahemere sadamaisse. Vedusid Vahe- ja Mustalt merelt on võrdlemisi vähe ning hinnad endisel tasemel. Vilja Mustalt merelt U. K. keskmiselt 10/6. Üldse on vilja väljaveo Mustalt merelt ja Doonault võrdlemisi soigus.

L. Ameerika viljaveol langesid hinnad miinimumnormini, mis on viimase tõstmise tõttu siiski $\frac{1}{3}$ kõrgemad ja umb. $\frac{2}{6}$ võrra kõrgemad kui läinud aastal, võrdues näiteks Rosariast U. K. 17/9—18/—. P.-Ameerika viljaveo on külma tulekuga lõpetatud.

Balti meres toimuvad viimased metsaveod ning neist võib juhuslikult saada um-

bes 2/— rohkem kui läinud aastal. Kuid juba on P.-Botnia sadamad kinni ja ka Leningrad suletakse 15. detsembriks. Leningradis on jää juba kuni Kronstadtini, 1936. a. sesooni peale on laevaomanikkude keskoorganisatsiooni poolt töötatud välja metsaveo minimaalnormid ning neid on kavatsus teostada 1. jaanuariks, mis selgub 15. det. Seetõttu prahtimine on ootaval seisukohal, või toimub suures osas normide alusel. Normikohaselt prahid tõusevad õige vähe reisu-prahtidel, kuid märksa kõrgem on ajalepingu hinna tõus. Süteprahid Balti merde ja Danzigist on pisut elavamad kui 1. a., kuid üldiselt vähenenud, kõikides 6/—4/9 piirides, arvestades kohta ja kogust.

Üldine meeoleolu eelolevaks talveks prahiturul on võrdlemisi tagasihoidlik, nii et laevadel, mis ei ole ajalepingul või prahitud ette, tuleb arvestada viimaseil aastail korunud talviste raskustega.

Inglise laevasõidu ringkondade poolt on tõstetud küsimus, et 1935. a. peale ajutiselt kehtimapanud tramp-laevade subsideerimist tuleb jätkata ka 1936. a., kuna prahi-indeks jääb kaugele maha 98%-dist võrreldes 1929. a., mis oli subsideerimise aluseks. Inglise valitsuse ringkonnad toetavad nähtavasti subsideerimise jätkamist ka 1936. a.

TALLINNA SADAM 30. NOV. — 7. DETS. — TALLINN HARBOUR.

Hilissügis ei ole veel takistanud laevade liiklust Tallinna sadamas. Läinud nädalal saabus välisõidust 11 liini- ja 19 tramp-laeva. Soomest tuli 7 laeva, neist 5 liinilaeva 217

tn segakauba ja 176 reisijaga ning 2 tühja tramp-laeva. Saksast tõid 2 liinilaeva 178 tn kaupa ja 2 reisijat, ja 1 tramp-laev 900 tn kaupa. Britist tuli 6 laeva, millest 5

tramplaeva tõi 9944 tn kaupa (sellest 1000 tn suhkrut, 6364 tn kivisütt ja koksi). Poo- last tuli 1 hiini- ja 5 tramplaeva, millest 2 tõi 3382 tn rukist; Venest saabus 3 tühja tramplaeva. Rootsist tulev liinilaev tõi 64 tn segakaupa ja 18 reisijat, 1 tühi tramplaev tuli võtma moona. Laevu saabus veel Prant- susest, Belgiast ja Taanist.

Läinud nädala jooksul väljus 12 hiini- ja

11 tramplaeva. Soome läks 1 tühi tramp- ja 6 liinilaeva 372 tn segakaupa ja 161 rei- sijaga, Saksa minevad 2 liinilaeva viis kaasa 1361 tn segakaupa ja 3 reisijat. Segakau- bage laaditud 4 liinilaeva läksid Rootsi, Britti, Poola ja Leetu ja 10 tramplaeva, millest 4 läks koormaga Britti, 1 Poola viies 334 tn vanarauda, teised laevad läksid tüh- jalt Rootsi, Lätti ja Hollandisse.

H I N N A D

ELUMAKSUMUSE ARENG MAAILMAS.

CHANGES IN COST OF LIVING OF DIFFERENT COUNTRIES.

Jälgides elumaksumuse muudatusi viima- se aasta jooksul peab tähendama, et elu- maksumus suuremas osas riikides on näida- nud tõusu. Elumaksumuse muudatusi jälgi- des ei saa meie õiget pilti veel, kui asetame elumaksumuse indeksid kuust kuusse jär- jestikku, sest elumaksumust mõjutavad vä- ga paljud komponendid ja nende juhuslikke ning sesoonseid hinnakõikumisi on eraldada väga raske, kui ei ole käepärast andmes- tikku üksikute elatustarvete hindade muu- datuste kohta. Elumaksumuse indeksi liiku- mise üldsuunda juhuslikult mõjutavaid te- gureid ei ole võimalik eraldada kõiki, kuid osaliselt läheb see siiski korda. Võrreldes näiteks elumaksumuse indeksi seisuga möödu- nud aasta ja käesoleva aasta samadel kuu- del, jääb sesoonne mõju peagu täiesti kõr- vale. Võrreldes elumaksumuse indeksi liiku- mist pikema rea kuude kestel, mitte pöö- rates tähelepanu üksikuile üles-alla hüppeile, kõrvaldame osalt ka juhuslikkude kõikumiste mõju.

Sesoonsuse mõju annab end tunda väga teravalt toitluse osas, sest toitainete toot- mine teostub sesoonselt. Teraviljade lõikuse lõppedes algab nende müük, mistõttu pak- kumine muutub harilikult kõige intensiivse- maks aasta jooksul, mis vabadel turgudel ei jäta avaldamata mõju hinnale. Paremini ei ole seisukord ka loomasaadustega; ka need liiguvad turule sesoonselt, omades see- tõttu sesoonseid hindu.

Käesolevas võrdluses kahjuks ei ole and- meid oktoobri kohta kõigist maist, kuid seal

oleme võrdluse alla võtnud viimased kuud ja arvestanud muutust eelmise aasta samast kuust käesolevasse aastasse.

Elumaksumuse indeksile avaldavad mõju väga tunduvalt ka toitainete hindade muu- tused, seepärast oleme võtnud vaatlusele ka toitainete hindade indeksi muutused.

Vaadatuna maade järgi on elumaksumu- se indeks möödunud aastast käesolevasse muutunud väga mitmekesiselt. Suuremas osas mais näib elumaksumus käesoleval aastal olevat suurenenud, teistes ta on jää- nud enam-vähem möödunud aasta tasemele ja kolmandais koguni odavnenud. Elu- maksumuse indeksi tõus on tingitud peami- selt toitainete hinnatõusust. Euroopa maa- de seas elumaksumuse tõus möö- dunud aastast käesolevasse on kõige märgatavam Eestis. Möö- dunud aasta oktoobris oli elumaksumuse in- deksi seis 1913. a. alusel 84, kuna käesoleva aasta oktoobris ta tõusis 93 peale, seega näitas tõusu aasta jooksul 10,7%. Elumak- sumuse tõusu Eestis on põhjustanud pea- miselt toitainete hindade tõus. Toitainete hindade indeks näitas 1934. a. oktoobris 1913. a. alusel 72 ja 1935. a. oktoobris ta tõusis 83-le, s. o. 15,3%. Toitainest tõusid hinnas nii taime- kui ka loomasaadused. Elumaksumuse teistest komponentidest peale toitluse, on hinnas tõusnud korter 3,6%. Kütte ja valgustuse arvel on tõus suurem. Möödunud aasta oktoobrist kuni käesoleva aasta oktoobrini, on kütte- ja valgustuse hind tõusnud 10,2%. Riidetuse hind on tõus-

Elumaksumuse ja toitainete muutused maailmas okt. 1934 kuni okt. 1935.
Changes in Cost of Living and Cost of Food Indexes of Different Countries, Oct. 1934 — Oct. 1935.

	Elumaksumuse indeks Index of Cost of Living					Toitlusmaksumuse indeks Index of Cost of Food						
	Alusaeg Base Year	1934 okt. 1934	1935			1934 = = 100	Alusaeg Base Year	1934 okt. 1934	1935			1934 = = 100
			VIII	IX	X				VIII	IX	X	
Festi	1913	84	87	88	98	+10,7	1913	72	76	77	88	+15,8
Ungari	1913	89,2	93,6	93,2	—	+4,4 ¹⁾	1913	78	86	85	—	+9,0 ¹⁾
P.-Am. Ühendriigid	1926	80,0	83,0	83,5	—	+3,1 ¹⁾	1913	116	122	—	—	+8,9 ²⁾
Itaalia	Juuni 1927	69,16	71,67	71,87	—	+4,2 ¹⁾	1. Juuni 1927	65,38	69,18	69,58	—	+7,1 ¹⁾
Uus-Meremaa	Juuli 1914	123,0	—	—	—	+2,8 ¹⁾	1926—30	77,1	82,8	—	—	+7,0 ²⁾
Tšehhoslovakkia	1914	686	710	704	—	+2,8 ¹⁾	1914	81,1	87,5	86,3	—	+6,5 ¹⁾
Soome	Juuli 1914	998	1012	1010	—	+2,8 ¹⁾	1914	903	955	930	—	+5,0 ²⁾
Rootsi	Juuli 1914	—	—	157	—	+1,3 ¹⁾	1914	128	132	132	132	+4,8
Taani	1931	109	—	—	111	+1,8	1914	111	—	—	110	+4,5
Austraalia	Melb. 1923—27	—	—	83,6	—	+3,0 ²⁾	1914	123,7	126,0	126,9	—	+4,4 ¹⁾
Norra	1914	140	152	152	—	+2,0 ¹⁾	1944	135	141	140	—	+3,7 ¹⁾
Kanada	1926	79,3	79,4	79,3	—	+0,4 ¹⁾	1926	69,4	71,3	70,9	—	+3,1 ¹⁾
Belgia	1921	175,0	173,8	180,6	184,9	+5,1	Brüssel apr. 1914	706	701	714	727	+3,0
Inglise	Juuli 1914	144	143	145	—	+1,4 ¹⁾	1914	125	123	125	128	+2,4
Poola	1914	76	77	78	—	+0,0 ¹⁾	1927	51,4	51,7	52,2	52,3	+1,8
Sveits	1913—14	129	129	129	—	+0,0 ¹⁾	1914	114	116	116	—	+1,8 ¹⁾
Saksa	1913—14	122,0	124,5	123,4	128	+0,7	1913—14	119,3	123,2	120,9	119,6	+0,2
Austria	Juuli 1913	105	105	105	106	+1,0	1914	142	140	139	139	-2,1
Holland	Amst. 1911—13	—	—	—	—	+2,9 ²⁾	Amst. 1911—13	—	—	—	—	+3,3 ²⁾
Bulgaaria	1927	1632	1757	1751	—	+7,7 ¹⁾	1914	1711	1596	1594	—	-5,7 ¹⁾
Egiptus	Jaan. 1913 Aug. 1914	131	130	130	—	+1,5 ¹⁾	Jaan. 1913 Juuli 1914	120	113	113	—	+7,4 ¹⁾
Türgi	1913—14	997	933	934	—	+5,3 ¹⁾	1914	947	850	853	—	+7,9 ¹⁾
Läti	1930	80	79	—	—	+6,8 ²⁾	1913	74	60	—	—	+8,0 ²⁾
Prantsuse	1914	—	469	—	—	+8,2 ²⁾	Paris 1914	466	397	401	417	+10,5
Hiina	1926	113	105	105	—	-11,0 ¹⁾	1926	94	88	—	—	-11,1 ¹⁾
Leedu	1913	65,6	58,8	58,9	—	-11,3 ¹⁾	—	—	—	—	—	—

1) September. 2) August. 3) Juuli. 4) Juuni. 5) Mai.

nud 4,7%, puhastus on jäänud möödunud aasta tasemele, samuti ka reisid, liikumine, post, haridus ja lõbustus. Muud kulud näitavad väikest tõusu (4,3%) võrreldes möödunud aasta oktoobriga.

Elumaksumuse käik Eestis eelmisel aastal näitas tunduvalt langust, kuna samal ajal teisis madalavaluutamais see enamjaolt tõusis. Hindade langus Eestis möödunud aastal oli tingitud turu küllastusest, eriti põllumajanduslike kaupade alal. Tänavu tuli ilmsiks teatav reaktsioon hindade eelmise aasta käigule ning seda osalt väiksema põlusaagi tõttu ning osalt ka põllumajandussaaduste hindade kõvenemise tagajärjel välisturgudel.

Võrreldes 1933. a., pole elumaksumuse tõus Eestis suurem, kui teisis mais, vaid isegi väiksem kui paljudes teisis võrdluse alla võetud mais. Võrreldes 1933. a. oktoobriga, tõusis elumaksumus käesoleva aasta oktoobris:

Egiptuses	7,4%
P.-Am. Ühendriiges	7,2%
Taanis	5,7%
Ungaris	4,5%
Eestis	4,3%
Austraalias	3,7%

Inglises	2,8%
Belgias	2,7%
Norras	2,7%
Lätis	2,6%
Saksas	2,5%
Rootsis	1,9%
Kanadas	1,4%

Teisis mais oli elumaksumus käesoleva aasta sügisel võrdne 1933. a. sügisega või näitas suuremat või vähemat langust.

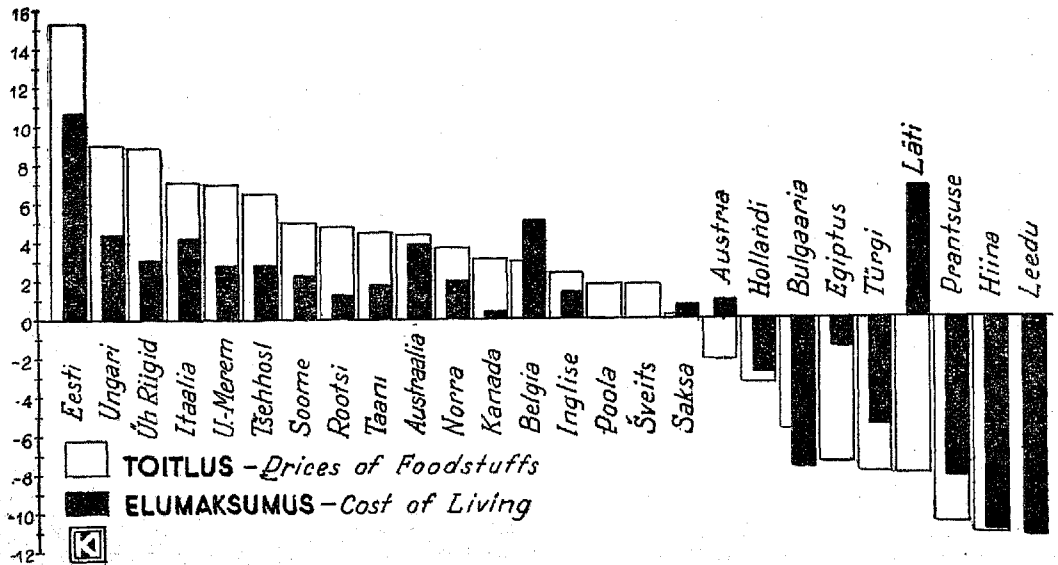
Eesti kohta võib tähendada, et novembri esimesel poolel elumaksumuse tõus kestis, kuid viimasel poolel näitavad juba mõningad ained hinnalangust.

Elumaksumuse üldindeksi tõusult Eestile järgneb Läti. Lätis tõusis elumaksumus möödunud aastaga võrreldes 6,3%. Elumaksumuse tõus Lätis ei olenenud toitainete hinnatõusust, vaid muude elatusvahendite hinnatõusust. Toitainete hinnaindeks Lätis vastupidiselt meie omale näitas koguni langetust möödunud aastaga võrreldes.

Toitainete hindade tõusult Eestile järgneb Ungari. Ungaris hakkasid toidained tõusma hinnas juba kesksuvel ja see on kestnud senini püsivalt. Toitainete hinnaindeks 1913. a. alusel näitas oktoobris 1934. aastal 78 ja juunis tõusis juba 80-le ja edasi

Elumaksumuse ja toitluse muutused okt. 1934 — okt. 35.

Per Cent Changes in Cost of Living and Cost of Food Indexes, (October 1934 and 1935 Compared).

näitab üha kõrgemat seisut. Võrreldes möödunud aastaga, on toitainete hinnaindeks Ungaris tõusnud 9,0%. Toitainete Ungaris erilist tõusu näitas rasv, tõustes möödunud aastaga võrreldes 32% ja kanamunad 29%, kartulid 38% jne. Mõned elatustarbed näitasid aga hinnas lõdvenemist ja elumaksumuse üldindeks tõusis 4,4% möödunud aasta sama kuuga võrreldes.

Belgias tõusis elumaksumuse indeks 5,1% möödunud aasta oktoobrist, kuni käesoleva aasta oktoobrini, kusjuures toitainete hinnatõus oli väiksem kui muude elatusvahendite ja -tarvete hinnatõus. Toitainete hinnaindeks tõusis Belgias 3%.

Itaalias tõusis elumaksumuse indeks möödunud aastaga võrreldes 4,2%, kusjuures tõus suuremas osas oli tingitud toitainete hindade kallinemisest. Toitainete hinnaindeks tõusis 7,1%, kuid peale toitainete näitasid hinnatõusu ka muud elatustarbed ja vahendid. Elumaksumuse tõusu võivad aga nüüd hiljem mõjutada tarvituselevõetud majanduslikud sanktsioonid. Väiksemal määral kui loetletud mais, on elumaksumus tõusnud Austraalias — 3,9%, Põhja-Am. Ühendriikides 3,1%, Tšehhoslovakkias ja Uus-

Meremaal 2,8%, Soomes 2,3%, Norras 2,0%, Taanis 1,8%, Inglise 1,4%, Rootsis 1,3%, Austrias 1,0%, Saksas 0,7% ja Kanadas 0,4%, kuna šveitsis ja Poolas näitas elumaksumuse indeks sama seisut, mis möödunud aastal. Võrreldes möödunud aastaga, on elumaksumus langenud Egiptuses 1,5%, Hollandis 2,9%, Türgis 5,5%, Bulgaarias 7,7%, Prantsuses 8,2%, Hiinas 11,0% ja Leedus 11,3%. Mais, kus elumaksumuse indeks langenud tublisti, on langenud ka toitainete hinnad, nagu näha vastavast arvoonisest. Erandi teiste seas moodustavad ainult Läti ja Austria, kus toitained hinnas langenud, kuna elumaksumuse indeks aga tõusnud. Riituse- ja korterikulud enamikus mais on jäänud möödunud aasta tasemele. Suuremat tõusu riituse hinnas võib panna tähele Itaalias, Norras ja Ungaris, Inglise on aga riitus käesoleval aastal odavnenud. Ürihindades suuremat tõusu võib märgata P.-Am. Ühendriiges.

Nagu näitab toodud arvoonis, on elumaksumus üldjoontes enamuses mais tõusnud, kuna vähemas langenud. Poolas ja šveitsis toitlustus tõusis hinnas, kuna elumaksumus võrdus täpsalt möödunud aasta sama kuuga.

TAHTSAMAD HINNAD JA NOTEERINGUD — PRICES AND QUOTATIONS.

English Nomenclature see No. 43.	2/XII	25/XI	o/o	November		English Nomenclature see No. 43.	2/XII	25/XI	o/o	November	
	1/XII	1/XII		1935	1934		1935	1935		1934	1934
SUURMÜÜGIHINNAD Tallinnas börsikom. noteerin-gute järgi (kr. kv)											
Teravili, jahu ja kartul											
1. Rukis	12,50	12,50	0	12,50	10,25	70. Searasv, sulatamata	80	80	0	82	73
2. Nisu	17,00	17,50	-2,9	17,75	14,50	71. " sulatatud	100	100	0	104	90
3. Oder, silo	16,00	16,00	0	15,00	13,00	72. Loomarasv, sulatamata	55	55	0	51	50
4. " sööda	16,00	16,00	0	15,0	8,50	73. " sulatatud	65	65	0	65	60
5. Kaer	10,60	10,25	+2,4	10,10	6,88	74. Heeringad, soolatud	50	50	0	50	50
6. Rukkijahu	14,18	14,25	-0,5	14,48	12,55	75. Räimed, värsked	20	20	0	18	20
7. Rukkipüül	20,90	21,25	-1,5	22,18	15,75	76. Kõlud	25	25	-28,6	30	28
8. Nisupüül (kõrgem sort)	31,00	31,50	-1,6	32,13	23,74	77. Riis	60	60	0	60	55
9. Kartulid, ekspord	—	—	—	—	1,78	78. Manna	43	43	0	43	40
10. " piirituse	2,15	2,10	+2,4	2,10	1,76	79. Kartulijahu	28	28	0	28	28
11. " vabriku	1,90	1,88	+1,1	1,92	1,51	80. Suhkur	44	44	0	44	44
Piimasoadused ja kunstvõi											
12. Juust šveitsi (kg)	1,30	1,16	+12,1	1,16	1,10	81. Sool	4	4	0	4	4
13. Margariin	0,75	0,75	0	0,75	0,67	82. Ristfikhein	7,9	7,8	+8,3	7,7	4,8
Koloniaalkaubad											
14. Suhkur	42,38	42,38	0	42,75	41,31	83. Aasahein	5,5	5,5	0	5,7	3,8
15. Sool, Vene	2,50	2,50	0	2,50	3,20	84. Põletispuud, kase (m ³)	810	810	0	810	697
16. " Saksa	2,50	2,50	0	2,50	3,00	85. " männi	528	528	0	528	486
17. " Inglise	2,50	2,50	0	2,50	—	86. Petroleum (lt)	11	11	0	11	13**)
18. Riis, Burma II	45,75	45,75	0	45,83	44,43	PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE NOTEERINGUD.					
19. Tee, Or. Pek., Tseilon (kg)	5,75	5,75	0	5,75	5,75	Rukis — (kr. kv.)					
20. Kohv, Rio, Santos jne.	4,88	4,68	0	4,68	4,75	87. Hamburg (La Plata)	7,35	7,30	+0,7	7,37	0,01
21. Heering, S. Matties (tunn)	38,50	38,50	0	38,50	34,00	88. Chicago	6,85	7,03	-2,6	7,12	11,90
22. " Mattius	42,50	42,50	0	42,50	37,09	89. Winnipeg	5,77	5,97	-3,4	5,98	8,50
Ehitusmaterjalid						Nisu — (kr. kv.)					
23. Telliskivid (1000 tk.)	40,00	40,00	0	40,00	35,00	90. Hamburg (Manitoba I)	14,31	—	—	14,18	13,50
24. Tsement (tunn) ¹⁾	6,45	6,45	0	6,45	6,83	91. Liverpool	11,69	12,28	-2,8	12,09	9,97
25. Lubi	2,50	2,50	0	—	3,38	92. Chicago	12,99	13,22	-1,8	13,08	13,37
26. Tsinkvalge (kg)	0,45	0,45	0	0,45	0,52	93. Winnipeg	11,38	11,60	-1,9	11,48	10,54
27. Ooker	0,21	0,21	0	0,21	0,22	Mais — (kr. kv.)					
28. Värvits	71,00	71,00	0	71,25	64,50	94. Tallinn	—	—	—	—	—
Metallid						Chicago					
29. Raud, sordi	14,00	14,00	0	14,00	14,00	95. Chicago	8,29	848	-2,2	8,58	13,26
30. Teras, vedru	25,00	25,00	0	25,00	25,00	VÕL (snt. kg)					
31. Ingliseina	492,50	492,50	0	491,25	492,50	96. Tallinn	141	141	0	141	113
32. Seatina	49,00	49,00	0	48,50	30,50	97. Kindlustatud hind	160	160	0	160	130
33. Vaskplekk, punane	185,00	185,00	0	185,00	168,00	Londonis.					
34. " valge	180,00	180,00	0	180,00	149,00	98. Taani	226	224	+0,9	222	215
35. Tsinkplekk	67,50	67,50	0	67,50	67,50	99. Eesti	—	—	—	—	158
Elie ja nahk						Läti					
36. Puuvillaneriie, bjas (mtr)	0,56	0,56	0	0,56	0,56	100. Leedu	—	—	—	—	182
37. " miikal	0,42	0,42	0	0,42	0,42	102. U-Meremaa	—	184	—	—	186
38. Tallanahk, Eesti nah. (kg)	2,45	2,45	0	2,40	2,15	Manchesteris.					
39. " Am. nah. I s.	2,70	2,70	0	2,65	2,43	103. Taani	230	227	+1,3	226	219
Kütteained, õlid jne.						104. Eesti					
40. Kivisüsi, auru, Newcastle	2,55	2,55	0	2,55	2,55	105. Läti	191	191	0	192	156
41. " sepa	2,75	2,75	0	2,75	2,75	106. Lati	191	191	0	191	157
42. Põlevkivi, I-a s.	0,80	0,80	0	0,80	0,95	107. Soome	224	220	+1,4	219	205
43. Turvas	—	—	—	0,83	0,83	107. Rootsi	222	220	+0,9	210	193
44. Põlevkiviõli	4,80	4,80	0	4,60	5,25	Berliinis.					
45. Nafta, Ameerika ja Poola	10,25	10,25	0	10,25	10,50	108. Saksa margivõli	356	356	0	358	377
46. Petroleum, Vene ja Am.	11,25	10,58	+6,3	10,85	10,54	109. Peen meierivõli	348	348	0	348	389
47. Bens., R.-põlevk. segab. (lt)	0,26	0,26	0	0,50	0,27	110. Meierivõli	337	337	0	337	357
48. " välismaa, I sort	40,00*	40,00*	0	40,00	0,29	111. Koepahaagensis. — Taani	183	179	+2,2	178	169
VÄIKEMÜÜGIHINNAD Tallinnas (snt. kg.)						Peekon. (snt. kg)					
49. Rukis	—	—	—	—	—	112. Tallinn 60 — 72 kg I s.	62*)	58*)	+6,9	62	68
50. Nisu	—	—	—	—	—	113. " 55,5 — 69,5 " " "	57*)	53*)	+7,5	57	58
51. Oder	—	—	—	—	—	114. " 72,5 — 75,0 " " "	58*)	49*)	+8,2	53	54
52. Kaer	10,5	10,5	0	10,5	7,5	Londonis (kõrgem not.)					
53. Rukkijahu	14,1	14,1	0	14,5	12,5	115. Taani	146	146	0	151	153
54. Sepikjahu	28,0	28,0	0	28,0	18,0	116. Eesti	134	134	0	138	146
55. Kartulid	3,2	3,9	-17,9	3,4	2,8	117. Läti	132	132	0	136	144
56. Piim, II valik	12	12	0	11	10	118. Leedu	184	134	0	138	148
57. Lauavõli	185	175	+5,7	174	140	119. Rootsi	187	137	0	142	148
58. Kõõgivõli	165	165	0	158	129	120. Hiri	148	148	0	153	157
59. Koor, röösk (liiter)	108	108	0	108	96	121. Poola	130	130	0	135	144
60. " hapu	100	100	0	100	93	Lina — Võru-Paiseri.					
61. Kanamunad (paar)	13	13	0	13	12	122. Ristna (R)	—	126	—	125	102
62. Sealiha, keeduliha	60	60	0	63	49	123. Hoffdreiband (HD)	—	117	—	116	93
63. " praeliha	65	65	0	69	54	124. Dreiband (D)	—	108	—	107	84
64. Loomaliha, supiliha	35	40	-12,5	42	32	125. Ordin-dreiband (OD)	—	97	—	96	74
65. " praeliha	55	60	-8,3	60	50	126. L. ordin. dreib. (LOD)	—	86	—	85	64
66. Vaskaliha, esim. veer.	45	50	-10,0	52	47	127. Takuprakk (H)	—	74	—	73	52
67. " tag.	55	60	-8,3	62	53	Mujal Eestis.					
68. Lambaliha, esim. veer.	40	45	-11,1	41	38	128. Ristna (R)	—	124	—	123	100
69. " tag.	45	50	-10,0	46	43	129. Hoffdreiband (HD)	—	115	—	114	91
						130. Dreiband (D)	—	106	—	105	82
						131. Ordin. dreiband (OD)	—	97	—	94	72
						132. L. ordin. dreib. (LOD)	—	84	—	83	62
						133. Takuprakk (H)	—	72	—	71	50

*) fr. Rakvere; *) 9./XII—15./XII; *) 2./XII—8./XII; *) 100 kg. **) kg.

VALUUTAHINNAD.
EXCHANGE RATES.

	Tallinna börs				Londoni börs	
	100 \$, 100 £ jne. eest				1 £ eest \$.	
	Eesti krooni				Saksa mk. jne.	
	9. XII. 1935		3. XII. 1935		9. XII. 1935	3. XII. 1935
Ost	Müük	Ost	Müük			
\$ (dollar) . . .	367	375	367	375	4,9306	4,9306
£ (Inglise n.) . .	1811	1835	1811	1835		
Saksa riigimark . .	135,00	138,50	135,00	138,50	12,25 ¹⁾	12,265
Soome mark . . .	7,98	8,10	7,98	8,10	227,00	226,93
Prantsuse fr. . .	24,25	24,55	24,20	24,50	74,80	74,82
Belgia belga . . .	61,90	62,90	62,10	63,10	29,25	29,155
Helveetsia fr. . .	119,15	120,65	118,75	120,25	15,205	15,24
Itaalia liir . . .	—	30,00	—	30,00	—	—
Eesti kroon . . .	—	—	—	—	18,25 ¹⁾	18,25
Rootsi kroon . . .	93,40	94,60	93,40	94,80	19,395	19,395
Taani kroon . . .	80,85	82,05	80,85	82,05	22,40	22,40
Norra kroon . . .	90,95	92,15	90,95	92,15	19,905	19,905
Tšehhoslov. kr. . .	15,20	15,50	15,15	15,45	118,81 ¹⁾	119,18
Hollandi kulden . .	249,00	252,00	248,75	251,75	7,2725	7,2775
Läti lant . . .	—	112,50	—	112,50	15,12 ¹⁾	15,12
Cerv. rubla . . .	—	—	—	—	5,699 ¹⁾	5,698
Austria šilling . .	68,95	70,85	68,80	70,20	26,25 ¹⁾	26,31
Ungari pengő . . .	—	—	—	—	28,50 ¹⁾	28,00
Poola zlot . . .	69,30	70,80	69,15	70,15	26,12 ¹⁾	26,18
Leedu liit . . .	61,60	62,50	61,60	62,50	29,00 ¹⁾	29,25
Danzigi kulden . .	69,30	70,30	69,15	70,15	—	—

1) 7 XII 1935

PÖLLUMAJANDUSLIK VÄLJAVEDU.
EXPORTS OF AGRICULTURAL PRODUCTS

	Nädalas.		1935. a. L. I kuni 3. XII	1934. a. I. I kuni 9. XI	1933. a. I. I kuni 10. XII
	2./XII- 3./XII 1935	25./XI- 1./XII 1935			
VÕI (tonni)	119,2	246,4	10 968,6	9763,0	8909,5
Butter (tons)	—	—	—	—	—
Sellest:	—	—	—	—	—
Saksa . . .	65,2	205,1	4196,1	3340,0	3438,5
Inglise . . .	49,0	40,3	5836,0	6228,5	4331,8
Belgiase . . .	—	—	42,3	15,4	246,3
Soome . . .	—	—	—	2,1	543,0
MUNAD	—	—	—	—	—
(tnh. tk.) —	—	—	—	—	—
Eggs (1000)	405	502	47 354	34500	22508
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglise . . .	—	—	21803	10072	6258
Saksa . . .	147	148	19945	11229	12610
PEEKON	—	—	—	—	—
(tonni) —	—	—	—	—	—
Bacon (tons)	11,2	31,8	2043,7	2381,5	3061,1
LINA (tonni)	—	—	—	—	—
Fias (tons)	38,5	143,2	4548,4	3552,5	2833,2
Sellest:	—	—	—	—	—
Inglise . . .	22,9	77,4	8001,3	2527,5	1740,1
Belgiase . . .	—	—	70,8	121,6	679,7
Soome . . .	10,6	10,2	161,2	104,3	113,3
Saksa . . .	—	—	15,2	667,3	102,1
Prantsusse . . .	—	40,4	101,7	60,5	50,2

PÖLLUMAJANDUSSAADUSTE TURUD

VÕITURG — BUTTER MARKET.

Võiturul tehingute kujunemist möödunud nädalal iseloomustatakse üldiselt vaiksena seejuures üksikute maade võihindade liikumine Inglise oli küllalt erinev. Nii langes ookeanitaguste maade võihind Londonis 2—3 š cwt-lt, kuna seevastu Taani võihind tõusis 127 š-le cwt möödunud nädala 125 š vastu. Eesti kui ka Läti võihind Manchesteris jäi püsima eelmise nädala tasemele s. o. 106—108 š cwt. Kuigi Saksast saadav võihind vähe kõvenes, jäi meie võihinna noteering endiseks, s. o. 141 snt kg. seetõttu, et Saksa veetud võikoguse osatähtsus üldises väljaveos vähe langes.

Võihindade liikumine Inglise püsis ka novembris tunduvalt üle möödunud aasta taseme, kuigi suhteliselt madalamal kui oktoobris. Nii olid võihinnad novembris keskmiselt Londonis: Taani 124/9 š, Austraalia 102/- š, Uus-Meremaa 102/6 š cwt. Seega oli võihind kõrgem käesoleva aasta novembris Londonis: Taani 4%, Uus-Meremaa 37% ja Austraalia 38% võrra kui möödunud aas-

tal samal kuul. Eesti võihind Manchesteris oli novembris kõrgem 20% võrra.

Võitagavarade seis Inglise on tunduvalt madalam möödunud aasta tasemest. Nii oli võid külmutusmajades novembri lõpul 440 000 kasti, möödunud aasta 734 000 kasti ja 1933. a. sama aja 463.000 kasti vastu. Seega on võitagavarad 40% võrra väiksemad kui möödunud aastal.

Meie või väljavedu käesoleva aasta 11 kuu jooksul tõusis 10 249 tn-le, möödunud aasta sama aja 9 599 tn vastu. Seega suurenes või väljavedu käesoleval aastal 7% võrra. Kogu väljaveost läks Inglise 5 787 tn, Saksa 4 131 tn, Belgiase 42 tn ja ülejäänud kogus teisisse maisse.

Siseturul maksus või möödunud nädalal snt. kg: Tallinnas — lauavõi 185 snt., köögivõi 160—175 snt., Tartus lauavõi 180—190 snt., taluvõi 150—175 snt., Pärnus — lauavõi 175 snt. (kaupl.), köögivõi 150 snt., Viljandis — lauavõi 175 snt., köögivõi 155

—165 snt., Valgas — lauavõi 180 snt., Rakveres — lauavõi 180 snt., köögivõi 150—160 snt. ja Narvas — lauavõi 180—185 snt. ja köögivõi 150—165 snt.

PEEKONITURG — BACON MARKET.

Peekoniturg on muutmatult vaikne. Eestis peekoni kõrgema sordi noteering püsib muutmatult 75 š. tsentner. Vaatamata sellele, et turg Londonis jäi endiseks, suudeti tõsta peekonsigade noteeringut 4 sendi võrra kg-lt. Seda võimaldas toodangu langus ja osaliselt eksport Rootsi. Käesoleval nädalal maksavad eksporttapamajad peekonsigade eest järgmisi hindu:

	I sort	II sort	III sort	IV sort
60 —72 kg	62	57	51	Sise-
55 —59,5 "	57	53	47	turu-
72,5—75 "	57	53	47	hinnad
75,5—80 "	53	49	46	

Möödunud nädalal tapeti 2189 siga 4183 sea vastu eelmisel nädalal.

Taani läbirääkimised Londonis ei ole veel jõudnud lõpule, mistõttu oodatud muudatus peekoni sisseveo asjus alates 1. I. võib teostuda alles hiljem.

Seetõttu on juba määratud peekonikvoodid esimese 6 nädala kohta 1936. a. Üldiselt jäävad kvoodid püsima praegusele tasemele.

TAPALOOMADE- JA LIHATURG — CATTLE AND MEAT MARKET.

Veiste pakkumine keskmine. Nõudmine veiste liha järgi nõrk. Lihahinnad jäid üldiselt siiski püsima. Praegu maksub veiselihaga 13—40 snt. kg., vastavalt sordile ja headusele. Eluskaaluhinnad 13—25 senti kg. Hinnatõusu loota käesolevaks nädalaks ei ole.

Vasikate ja vasikalihahinnad muutuseta. On loota püsivaid hindu käesolevaks nädalaks kuid pühadeeelseks nädalaks arvatavasti hinnad kõvenevad.

Samuti jäid muutuseta ja loodetavasti püsivad hinnad ka lammastel ja lambalihal.

Sealihahinnad möödunud nädala lõpul ja käesoleva nädala algul kõvenesid. Praegu maksub sealiha 48—52 senti kg. Praegu on õigem aeg turustada ühes pea ja jalgadega,

Möödunud nädalal väljaveetud võikogusest läks Saksa 1064 tünni, Inglisse 1044 tünni, Rootsi 300 tünni ja muud müügid — 1 tünn.

le. Eestile määrati 6 nädala peale 4343 tsentnerit, mis teeb 724 tsentnerit nädala kohta.

Saksa saadeti möödunud pühapäeval 1848 siga. Kogusummas on juba saadetud 12661 siga. Käesoleva kuu keskpaiku kavatsetakse saata veel kaks laevalaadungit ja seega oleks käesoleva aasta leping täidetud. Kuna uus leping 15000 sea peale jõustub esimesel jaanuaril, kestab elussigade eksport Saksa katkestamatult.

Lepingud N.-Venega on käesoleval aastal juba kõik täidetud. Viimane saadeti läheb teele 12. skp. Kogusummas on käesoleva aasta jooksul eksporditud N.-Venesse 12050 siga 94000 Kr. väärtuses.

Suvel saadetud sigade keskmine kaal ulatus 137 kg-le, kuna sügisel ja talvel eluskaal tõusis 200 kg-le.

Seega on müügid N.-Venesse teostunud kaubalepingus ettenähtud ulatuses. Samas ulatuses on lootusi turustada N.-Venesse ka 1936. a.

sest neist makstakse ka head hinda. Hinnad peaksid jääma püsima 50—55 snt. kg piiridesse.

Nahkade hinnad kõvenesid veel. Veise toornahad maksusid soolamata 88—90 ja soolatult 98—100 senti kg. Vasikanahad kr. 4.40—4.70 tükk ja kaalus üle 3,5 kg. kr. 1.40—1.45 kg. Lammaste ja hobuste nahkade hinnad endised.

Lihahinnad teiste linnade turgudel (snt kg).

	Sealiha	Veiselihaga	Vasikalihaga	Lambaliha
Tartu	40—47	15—28	28—35	20—35
Viljandi	50—55	20—26	30—32	25—33
Pärnu	43—47	23—28	33—35	28—32
Valga	40—45	28—35	28—35	25—35
Rakvere	43—48	20—36	30—43	30—42
Narva	50—55	20—35	30—40	40—45

KANAMUNATURG — EGG MARKET.

Kanamunade hindade liikumine maailmaturul mõni nädal tagasi saavutas sesoonse

haritipu. Viimasel nädalal on turu seisukorra kujunemine sündinud nõrgenevas

suunast, kuigi hindade langust veel kõikide maade munade juures ei saa märkida. Kuna lähenevate jõulude tõttu nõudmine näib püsivat kaunis elavana; võib üldist munaturu seisukorda pidada võrdlemisi soodsaks. Munahindade langus välisturgudel mõjustas ka meie eksportmunade hinnanoteeringut, mis nõrgenes 115 snt-le franko kogumispunkt eelmise nädala 120 snt vastu. Vastavalt noteeritud hinnale maksavad eksportõrid:

50 gr raskustest munadest	65 snt kümme ehk	13,0 snt paar
55 " " "	68 " " "	13,6 " "
60 " " "	71 " " "	14,2 " "

Siseturumunade hind jäi endiseks, s. o. alla 50 gr munadel 51 snt ja üle 50 gr raskustel munadel 55 snt kümme.

Munahindade liikumine tähtsaimal muna- turul maailmas, s. o. Inglises on sündinud aastast kindla korrapärasusega. Nii võime Inglises munahindade liikumises detsembrist aprillini-maini panna tähele peagu pidevat langust, kuna juunist novembri lõpuni või detsembrist keskpaigani hinnad kõvenevad.

PIIMATURG. — MILK MARKET.

Piimahinnad püsivad Tallinnas juba mitmendat nädalat ühel tasemel. Viimasel piimahinna noteerimiskomisjoni koosolekul noteeritud hinnad olid järgmised: I valiku rööskpiim müügil piimakauplustele 11 snt. ja müügil piimatööstustele 10 snt. II valiku rööskpiim — müügil piimakauplustele 10 senti ja müügil piimatööstustele 8—9 senti liiter. Tendents kindel.

TERAVILJATURG — GRAIN MARKET.

Möödunud nädalal nisuhinnad suurenenud nisupakkumise tõttu lõunapoolkeramaist ja Prantsusest nõrgenesid. Nisuhindade langus mõjustas omakorda rukkiahindade langust. Eelmise nädala kohta noteeriti tähtsaimil teraviljaturgudel järgmised hinnad kr. kv (sulgudes eelmise nädala noteeringud):

rukis: Chicago 6.85 (7.03), Winnipeg 5.77 (5.97), Hamburg (La Plata) 7.35 (7.30); nisu: Chicago 12.99 (13.22), Winnipeg 11.38 (11.60), Hamburg (Manitoba I) 14.31, Liverpool 11.89 (12.23);

mais: Chicago 8.29 (8.48).

Seega on Inglises alanud juba munahindade sesoonne nõrgenemine.

Kuna meil kanamunade väljavedu talvekuul ei ole olnud, ei mõju ka välisturu seisukorra kujunemine siseturu munahindadele. Käesoleval aastal näib munaeksport siiski vähe pikenevat, kuna viimased pehmed ilmad on munatootmist soodustanud hästi. Ka meie munade väljavedu on näidanud tunduvalt tõusu, võrreldes eelmiste aastatega. Nii on 11 kuu vältel eksporditud meilt 46 949 000 muna, möödunud aasta sama aja 34 148 000 muna vastu. Seega on kanamunade väljavedu 11 kuu vältel suurenenud 37% võrra, võrreldes eelmise aastaga. Peamiseks kanamunade väljaveomaaks osutub Inglise, kuhu on eksporditud 21 803 000 tk., Saksa — 19 796 000 tk., Šveitsi 3 070 000 tk. ja Tšehhoslovakkiasse 2 277 000 tk.

Möödunud nädalal maksusid siseturul keskmise suurusega kanamunad snt paar: Tallinnas 12—14 snt., Tartus 13—15 snt., Pärnus 14—15 snt., Viljandis 14—15 snt., Valgas 13—15 snt. ja Võrus 14—15 s. paar.

Linnades kauplustes väikemüügil maksus möödunud nädalal I valiku rööskpiim pudelites: Tartus 13—14 snt., Rakveres 11 snt., Viljandis 13 snt., Narvas 13—14 snt. ja Narvas lahtiselt 11 senti liiter. II valiku rööskpiim maksus: Tartus 9—10 snt., Pärnus 11 snt., Rakveres 9 snt., Viljandis 10 snt., Narvas 9—10 snt., Valgas 8—9 snt. ja Võrus 10 senti liiter.

Lätist ostetud 8000 tn-le ostis Majandusministeerium kaubavõla kattteks veel lisaks 7000 tn rukist, milline kogus tuuakse sisse jaanuari jooksul.

Viimase börsikomitee noteeringu järgi langes A/S. Rotermanni tehaseis madalamasordiline rukki- ja nisupüülihind vastavalt 1,4 kr. ja 2 kr. kv-lt, kuna teised saadused jäid eelmise nädala tasemele. Praegused hinnad kõrvutatult möödunud aasta samaaegsetega on järgmised kr. kv: Puhk ja Poegade veskis rukkijahu 13.90—14.50 (11.70—12.50), rukkipüül 22 (19—20), nisupüül 25—38

(16—32); A/S. Rotermanni tehaseis rukkijahu 14—14.30 (12.50), rukkipüül 18.6—21 (18), nisupüül 23—38 (14—35.20); nisu 16—18 (14—15), rukis 12.50 (10—10.50), kaer 10—10.50 (6.75—7) ja oder (toidu ja õlle) 16 (m. a. õlleoder 14—15 ja toiduoder 9—10). Seega on praegused hinnad kõrgemad nii teradel kui ka valmistooteil m. a. samaaegseist hindadest. Hinnatõus on nisul 17%, rukkil 21%, kaeral 48%, õlleodral 10%, rukkijahul keskmiselt 15%, rukkipüüül 12%,

ja nisupüüül Puhkil 31% ja Rotermannil 24%.

Väikemüügihinnad siseturul (kr 10 kg).

	Narva ¹⁾	Rakvere linn ¹⁾	Tal-	Pärnu	Viljandi ²⁾	Tartu	Valga
rukis . . .	0.15	1.25	0.17	1.20	1.20	1.15	1.20
nisu . . .	0.20	1.75	0.20	2.00	2.00	1.70	1.80
oder . . .	0.15	1.90	0.16	1.50	1.50	1.10	1.10
kaer . . .	0.12	1.00	0.13	1.20	1.00	0.85	0.80
rukkijahu	0.15	1.45	0.17	1.40	1.40	1.25	1.39
seppijahu	0.22	2.80	0.30	2.20	2.50	2.20	2.50

¹⁾ kg hinnad.

²⁾ hinnad kauplustes.

KARTULITURG — POTATO MARKET.

Käesoleval aastal on kartulite väljavedu tunduvalt tõusnud. Aasta esimese 11 kuu jooksul oleme kartuleid välja vedanud 108 tuh. kv 400 000 kr. väärtuses, kuna 1934. a. 11 kuu jooksul vedasime kartuleid välja kõigest 62 000 kv.

Kartulite suurem väljavedu oli kevadisel hooajal, kuna oktoobris ja novembris käesoleval aastal vedasime välja umbes 18 000 kv, 28 000 kv vastu läinud aastal samadel kuudel.

Detsembris on loota kartulite väljaveo suurenemist. Läinud nädala lõpul algas 11 tuh. kv seemnekartulite laadimine, mis selle nädala algul siit saadetakse lõunapoolsetesse riikidesse. Seemnekartulite väljavedu

hakkab seega lõpule jõudma. Võib olla, et sel kuul läheb veel mõni vähem saadetis.

Söögikartuleid detsembri esimesel nädalal veeti välja 51 kv, mis läksid Viru rannast Soome. Rootsi sel kuul pole kartuleid veetud.

Söögikartuleid tuleb Tallinna pea iga päev 5—6 vagunit.

Kartulihindade noteerimiskomisjoni koosolekul 9. detsembril s. a. Börsikomitee ruumes noteeriti järgmised hinnad:

1. Söögikartul: Viru raudteejaamades kr. 2.20—2.40 kv, Viru rannas kr. 2.00 kv.

2. Tööstuskartul: tärklisvabrikutes kr. 1.70—2.10 kv, P.-Eesti piiritusvabrikutes kr. 1.90—2.20 kv., L.-Eesti piiritusvabrikutes — 2.00—2.40 kv.

AEDVILJATURG — VEGETABLE MARKET.

Õunu toodi möödunud nädala lõpul Tallinna turule nii rohkesti, et raske oli saada turul müügi kohta. Nähtavasti kartsid õunte müüjad hindade langust odavate apelsinide ilmudes 15. det., ja ruttasid kõik turule. Soodsad ilmad avaldasid sellele omakorda mõju. Teisest küljest peab märkima, et käesoleval aastal õunad ei hoidu alal kuigi hästi ja seepärast rutatakse nende müügiga. Neil põhjusil kogus turule suuri koguseid õunu. Vaatamata küllalt elavale ostmisele, näitas hinnatase siiski pigem langust kui tõusu. Soomes püsis nõudmine meie õunte järele veel küllalt hea, eriti aga sibulõunte kui jõuluõunte järele. Kahjuks aga ei ole meil sel aastal sibulõunu võimalik anda tarvilisel määral, sest sibulõunte saak sel aastal oli võrdlemisi väike. Sibulate müük siseturul elavnes pisut ja ka hinnad näitasid väikest

tõusu, välisturgudel aga püsisid hinnad endised. Sigurite ostmine oli peagu soigus, või osteti neid ainult väiksemal arvul 11—13 snt kg (kohapealne hind). Aedviljade hinnad sel aastal on meil tunduvalt paremad, võrreldes möödunud aasta hindadega (arvatud välja sigurid, osaliselt ka sibulad ja odavamad sorti õunad).

Tallinna turul maksti detsembri algul jällemüügil:

	1935	1934
peakapsast	8—10 snt kg	4—5 snt kg
hapukapsast	10—12 " "	8—10 " "
porgandest	12—15 " "	6—7 " "
kaallikaist	10—12 " "	3—4 " "
peetidest	15—18 " "	8—10 " "
sibulaist	10—12 " "	10—12 " "
paremaid õuntest	35—45 " "	35—40 " "
keskmisest õuntest	25—35 " "	30—35 " "
halvemaist "	15—25 " "	20—30 " "

Novembri kuul veeti meilt välja:

sibulaid	68 550 kg	8 604 kr	väärtuses
kapsaid, värskaid	200 "	16 "	" "
hapukapsaid	100 "	10 "	" "
kurke, soolat. ja marinierit.	23 668 "	8 448 "	" "

sigureid kuivatatud	99 950 "	12 100 "	" "
kaalikaid värskaid	000 "	40 "	" "
õunu, värskaid	34 715 "	14 770 "	" "
pohli, värskaid	13 814 "	2 400 "	" "
jõhvikaid, värskaid	47 860 "	10 480 "	" "

KALATURG. — FISH MARKET.

Läinud nädalal valitses Tallinna kalaturul veidi elavam tegevus, sest müügilolev tuli senisest suuremal arvul rannavetest hauged ja räimi ning sisevetest koha. Teisi kala-likke oli endiselt väikesel arvul.

Tallinna kalaturu seisukord 2.—7. dets.:

Angerjad keskmised 130—150 s. kg, suuremad 180—250 s. kg.

Koha, suurema pakkumise tõttu hinnad eelmisest nädalast madalamad, 120—140 s. kg.

Hauge müügil küllaldaselt 50—70 snt. kg.

Meresiid, väiksemad 50—60 s. kg, suuremad 80—100 senti kg.

Ahvenad 30—50 s. kg. särjed 30 s.

kg, meretint 50 s. kg, tursad 23—30 s. kg.

Toodangu suurenemise ja hea kvaliteedi tõttu oli räime järele nõudmine elav, hinnad 13—15 s. kg. Kilu endiselt vähe, hinnad 28—30 s. kg.

Soolakala hinnad endised: soolasilk 20—25 s. kg, soolakilu värtsitatud 40—50 s. kg, soolasiig 60—75 s. kg.

Suitsukala hinnad muutusetu.

Kalakauba vähesuse tõttu oli Tartu kalaturul seisukord endiselt vaikne.

Värskkala turuhinnad 2.—6. dets.: ahvenad 18—35 s. kg, kiisad 10 s. kg, koha 150 s. kg, ihesed (Peipsi siig) 70—75 s. kg, lutsud 30 s. kg ja räimed 15—23 s. kg.

INFORMATSIOONI OSA

EESTI PANGA NÄDALAARUANNE.

Eesti Pank (Bank of Estonia) — Weekly Return.

AKTIVA

30. novembril 1935. a.

PASSIVA

1. Kattvara: — <i>Reserve:</i>		1. Põhikapital — <i>Capital</i>	5 000 000,—
kuld: rahas ja kangides	34 179 982,47	2. Tagavarakapital — <i>Reserve Fund</i>	536 252,43
välisraha	404 503,38	3. Jooksvad kohustused: — <i>Current Liabilities:</i>	
2. Vahetusraha — <i>Subsidiary Coin.</i>	8 111 687,18	a) pangatõhed liikvel	39 944 955,—
3. Sisevekslid: — <i>Home Bills:</i>		b) jooksvad arved:	
kaubavekslid	6 929 526,59	valitsuse	15 439 814,94
põllumajandusl.	1 255 908,26	pankade	8 979 395,24
metsatööstusl.	28 927,21	teised	2 100 204,11
4. Laenud: — <i>Loans and Advances:</i>	8 214 357,06	4. Muud passivad — <i>Other Liabilities</i>	24 519 884,29
valitsusela	929 152,62		9 831 404,07
teistele*)	5 104 876,80		
5. Kinnis- ja vallasvara — <i>Immovable Property and Equipment</i>	2 347 770,20		
6. Muud aktivad — <i>Other Assets</i>	25 539 036,58		
	<u>79 831 995,79</u>		<u>79 831 995,79</u>

Kattvara vahetuskohustustega: } 53,65%
 Proportion of Reserve to Current Liabilities: }

*) Selles summas Vab. Val. poolt garanteeritud laenu Kr. 2 508 148,65
 Includes Elkr. 2 508 148,65 guaranteed by the Government.

JUHATUS.

VÄLISMINISTEERIUMI VÄLISKAUBANDUSE OSAKONNA TEATED

LEEDU.

Leedu tööstusest. — *Lithuanian Industry.*

Leedu tööstuse asutamise tähtsam ajajärk on möödunud. Praegu asutatakse uusi tööstusi vähe, korraldatakse vaid ümber mõningaid ettevõtteid, suurendades ja arendades vähehaaval toodangut.

Kuigi läinud aastal asutati juurde mõned tööstusettevõtted, on nende üldarv vähenenud. K. a. algul oli Leedus tööstusettevõtte nime all registreeritud 5 710 (shia juurde on arvatud ka kõige väiksemad tööstusettevõtted, kus alla 5 töölise). Ettevõtteid 5 ja enam töötajaga oli 985, kokku 19 810 töelist ning 2 796 teenijat (aasta tagasi oli selliseid tööstusettevõtteid 1118 22 282 töölise ja 2 688 teenijaga). 985 tööstusettevõtet oli 778 ettevõtet, kus töötab 5—19 töelist, 116 ettevõtet — 20—49 töötajaga ja 91 ettevõtet — 50 ja rohkem töötajaga. Nii ei moodusta tööstusettevõtete arv, kus töötab 50-st kuni üle 1 000 töölise, 2%-gi tööstusettevõtete nime all registreeritud ettevõtteist.

Sel puhul kirjutab Leedu välisministeeriumi dir. S. Kuzminskas majand. ajak. „Tautos Ukis“, et Leedu tööstus on väike, kapitalivaene ja võrdlemisi algeline. Suurema ulatusega tööstusettevõtted, kes praegu tegutsuvad Leedus, on pärit sõjaeelsest ajast, nagu: õllevabrikud, nahavabrikud, metallitööstused. Iseseisvas Leedus asutatud suuremad vabrikud on tekstiil-, suhkru- ja toitainetevabrikud; viimased kaks liiki on asutatud valitsuse rahadega. Teised tööstusettevõtted on väikesed ja neid on igal alal õige palju: kandariiete ja jalanõude alal 679 ettevõtet, tekstiili — 480, metalli ja masinate — 271, toitainete — 2 195, keemiatööstuse alal 110 jne.

Eldasi tähendab dir. Kuzminskas, et Leedus võidavad turul sagedasti need, kes toovad sisse vanu, välismaal enam mittetarvitavaid masinaid, peavõivad odavat tööjõudu, kusjuures ettevõtte ise asub viletsais ruumes ja valmistavad kvaliteedilt alavääruslikku kaupa, arvestades sealjuures valmiskauba nõrka vastupidu, kuna nõudmine sel moel oleks alati elav ja ettevõttel tööd. Selle tähtsa-

maiks põhjusiks on: 1) Leedu tarvitajaskond rahuldub saaduse minimaalse keskmise kvaliteediga; saaduse kvaliteediline paranemine on väga vähe hinnatav, kui sellega käib kaasa ka väike hinnatõus. 2) Tollikaitse on Leedu tööstusele niivõrd kõrge, et ta täiesti eemaldab välismaise võistluse võimalused. 3) Puudulikkuse tõttu tööstuse finantskorraldus on vähe võimalusi uute hästikorraldatud tööstuste asutamiseks, mis võiksid valmistada tunduvalt kõrgema kvaliteediga saadusi kui viletsad ja primitiivsed ettevõtted. 4) Suurel arvul levinud väiketööstused ei võimalda enam asutada suurema toodanguvõimega tööstusi. 5) Leedu töösturi intelligentsi tasapind on sagedasti nii madal, et see on takistuseks ettevõtte ratsionaalseks korraldamiseks, arendamiseks ja saaduste kvaliteedi tõstmiseks. Sellest tuleb järeldada, et põhjused ei peitu mitte ükski tööstureis, vaid ka tarvitajais (pkt. I) ja valitsuse poliitikas (pkt. 2, 3, 4). Kuueteistkümneme aasta jooksul tähtsamaks abinõuks valitsuse tööstuspoliitika olid tollid. Igauks, kes tahtis asutada tööstusettevõtet, sai selleks loa ja lubaduse kaitsta tema saadusi tollidega. Kaitsetoll antakse harilikult tingimusteta. See on suuremaks veaks Leedu proteksionismipoliitika tööstuse suhtes. Iga vaevaltasutatud tööstust hakatakse kohe kaitsema tollidega, küsimata, kuivõrd see ettevõtte on tehniliselt ratsionaalselt seatud sisse, kas asutajate rahandusseisukord on küllalt tugev, kas on häid kvalifitseeritud töölisi jne. Pealeselle Leedu tollipoliitika ei tunne veel senini kasvatavate tollide süsteemi, s. t. asutatud tööstusettevõttele antud kaitsetoll on kehtiv ainult teatava kokkulepitud aja jooksul, mille kestus, näit., 5 aastat. Tähtaja möödumisel alandatakse toll kaaluühusel, et selle aja jooksul ettevõtte pidi arenema ja ratsionaliseerima oma tootlemisprotsessi niivõrd, et rahulduda madala tollikaitsega; vastasel korral, kui ettevõtte ei ole suutnud areneda, võetakse kaitsetoll ära ning ettevõtte tunnistatakse majanduslikult kahjulikuks. Sellise

iseloomuga tollid õhutavad tööstureid arendama oma ettevõtteid, tõstma saaduste kvaliteeti jne. Leedu kõrged kaitsetollid loovad aga ainult tingimusi tööstuse seisakuks.

Leedus on asutatud rida mitmesuguseid panku kaubanduse, põllumajanduse ja majaanikkuude krediteerimiseks, kuid senini puudub üks suurem pank tööstuse krediteerimiseks. Leedus on vähe tööstureid, kellel palju oma kapitale. See asjaolu takistabki Leedu tööstuse kasvamist. Tööstusettevõtteid suuremate investeeritud kapitalidega on Leedus võrdlemisi vähe, näiteks: naha- ja rauavabrikud, õllevabrikud, mõned saeveskid, mõned veskid, tapamajad, kaks suhkruvabrikut, paberivabrik ja elektrijaamad. Kokkuvõttes võiks teha järgmisi järeldusi: 1) tuleb hoiduda tulevikus väikeste tööstusettevõtete asutamisest; 2) vähendada praegu olevat liiga suurt tööstusette-

võtete arvu, et sel moel püüda suurema tööstuse kontsentratsiooni poole; võtta revideerimisele kogu praegune tööstus, liikvideerides majanduslikult mittetasuvad ettevõtted; 3) lubade väljaandmisel pidada silmas asutajate tösidust, nende kvalifikatsiooni ka finantsvõimete suhtes, ning nõuda ettevõtte head sisseadmist; 4) panna kehtima kasvatavate tollide süstem neile ettevõttele, millistele see sobib paremini; 5) organiseerida tööstuse finantseerimis- ja krediteerimisaparaat. Lühidalt, aeg on minna passiivselt tööstuspoliitikal üle aktiivsele.

Muidugi see on suur ja vastutusrikas töö, mistõttu tuleks organiseerida eriline komitee, kellele valitsuse poolt oleks võimaldatud tarvilik autoriteet ja kogu küsimustiku arutamine. Sellesse komiteesse kuuluksid töösturid, erapooletud asjatundjad ja valitsuse esindajad."

SOOME.

Soome metsa väljavedu ja tulevikuväljavaateist.

Finnish Timber Exports and Prospects.

Viimaste kokkuvõtete järgi on Soomest käesoleval aastal müüdud välismaale ümmarguselt 1 milj. std. metsamaterjali, sellest on saadetud juba 925 000 std. Läänud aasta vastava aja arvud olid suuremad umbes 15 000 std. võrra. Käesoleva aasta väljavedu kujuneb koguselt seega ainult pisut väiksemaks läinust aastast, kuid kogu aasta madalate turuhindade tõttu on käesolev aasta müüjale tunduvalt halvem. Hinnad näitasid küll siigisepoole kindlamat tendentsi ja püsivust, kuid väljavaated tõusuks on praeguses olukorras, kus pakkumine ületab nõudmise, väikesed.

Et madalate hindade püsimine võib kujuneda katastroofiliseks metsaomanikele, kes ei jõua praeguste turuhindade juures müüa ja valmistada metsamaterjali kahjudeta, siis on suuremad väljavedajad riigid pidanud tarvilikuks mõjutada hindade tõusu toodangu vähendamise ja riikidevahelise kontingentimisega omal algatusel. Sellekohane nõupidamine Soome, Rootsi, N.-Vene, Jugoslaavia, Austria, Poola, Rumeenia ja Tšehhoslovakkia esindajate vahel peeti Kopenhagenis 13.—15. XI. ja sel nõupidamisel kirjutati alla omavaheline leping, mis määrab kindlaks iga riigi

metsamaterjali osa müügis maailmaturgudel. See leping jõustub siis, kui vastavad organisatsioonid allakirjutanud riikides selle ratifitseerivad. Soomele anti kõnealoleva lepinguga aastane kontingent 1936. ja 1937. a. peale 1 005 000 std. lepingule allakirjutanud riikide üldkontingendist 3 850 000 std. ehk 25,6%. 22. XI peeti Helsingis Soome saetöösturite koosolek, kes kinnitas omalt poolt lepingu. Kui leping jõustub, on soomlased sellega väga rahul. Soomele ettenähtud kontingent on tegeliku aastase väljaveo piirides ja ei nõua väga suurt kokkutõmbamist. Üldise väljaveokoguse kindlaksmääramisega suuremate väljavedajate poolt kasvavad aga väljavaated hindade paranemiseks ja mis peasi, loodetakse jõuda pidevama ühistöö juure teiste võistlevate riikidega ka edaspidi. 1936. a. müükide arvel on seni sõlmitud vähe lepinguid, nagu see tavaline nähtus aasta lõpul. Hindade kujunemiseks on oluline N.-Vene müügid Inglisse, mille kohta praegu puuduvad lähemad kalkultatsioonid. Kanada võistlust Inglise turul arvatakse vähenevat Kanada suurenevate müükide tõttu P. Ameerikasse uue kaubalepingu järgi.

Õunte ja muu puuvilja sissevedu Soome.

Imports of Apples and other Fruits into Finland.

Ajalehtede sõnumi järgi olevat praegu Helsingi sadama ladudes suuremal hulgal puuvilja, mis saabunud viimaseil päevil. Eriti palju olevat saabunud ameerika õunu (üle 300 000 kg) ja viinamarju (ka üle 300 000 kg.) Erakordne õunte sissevedu on seletav sellega, et ameerika õunad olevat märksa

odavamad eesti õuntest, mida seetõttu osteti käesoleval aastal väga vähe. Seetõttu jäävat osaliselt täitmata ka Eesti kontingent. Viinamarju olevat saadetud „Vahemere maist“ osalt praeguse Itaalia-Abessiinia konflikti tagajärgede kartusest suuremal määral tavalisest.

Soome rukkiostud siseturul.

Riigi viljakontor koos suurveskitega on ostnud seni umbes 10 000 tn kodumaist rukkist. Et rukkiahind välisturgudel on püsinud viimasel ajal samal tasemel ning Soomes praegu on päevakorral viljatollide alandamine ühtlasi mõnede teiste tollidega, siis võib märgata viimasel ajal suuremat püüdu põllu-

Rye Purchases on Domestic Market

pidajate poolt vilja turustamiseks. Arvestades suurenenud pakkumist ja olukorda maailmaturul alandas Riigi viljakontor oma sisseostuhindu 7 penni võrra kg-lt. Praegune sisseostuhind oleks seega 1,95 Smk. Riigi viljakontor loodab esineda ostjana viljaturul kevadeni.

Soome väljaveopropaganda.

Soome Eksportühing (Vientiyhdistys) esitas novembri esimesel poolel Valitsusele märgukirja, milles juhitakse tähelepanu Soome väljaveo propaganda küsimusile ning esitatakse ettepanekuid senise propaganda süvendamiseks ja tõhustamiseks. Senist propagandat peetakse mitmes suhtes puudulikuks. Ettepanekus soovitakse esiteks: panna rõhku erilisele propagandavihukete trükkimisele levitamiseks äriemeeste ringkondades üle maailma, korraldada soome kaupade proovide alati näitusi suuremais linnades, järjekindla-

— Finnish Export Propaganda.

mat osavõtmist väiksema näitusest välisriikides ja kohtades, kus soome kaubad on leidnud juba turge ning esineda neil näitusil suurema ettevalmistuse järele, jätkata Soome propageerimist ujuva näituse (Suomen Joutseni abil) kaudu kaugemais mais jne. Mis puutub esinemisesse suuremail maailmanäitusil ja messidel, siis avaldatakse kahtlust selle kohta, kas tasub edaspidi neist võtta osa, kui need kujunevad ainult osavõtmiseks prestiiži pärast ja ei õigusta igakord selleks raisatud suuri kulusid.

Soome tööstustoodete näitus Stokholmis 1936. a.

Exhibition of Finnish Industrial Products at Stockholm in 1936.

Soome-Rootsi vahelise kaubanduse elustamise huvides kavatakse 1936. a. Stokholmis korraldada suurem soome tööstustoodete näitus. Esijoonel esitatakse neid tooteid, millede väljavedu Soomest Rootsi võiks tulla kõne alla, kuid ühenduses selle näitusega te-

hakse propagandat ka turismile Soome. Näituse kulude eelarve on 550 000 Smk., millest 450 000 Smk. loodetakse saada riigilt toetusena. Vastav esitus on juba antud Eduskunnale.

Loomade ja liha väljavedu ja olukord siseturul.

Exports of Animals and Meat, and Conditions on Domestic Market.

Et loomade ja liha väljavedu Soomest ei ole üldtoodangu seisukohalt kuigi suur, moodustades näit. sealihaga suhtes ainult 4% ja väljavead nende müükide suurendamiseks ei ole kuigi head, siis on hinnamääraks siseturg. Suure pakkumise tõttu siseturul on liha hinnad seisnud püsivalt väga malalal ja see asjaolu sunnib põllupidajaid, vastavaid organisatsioone ja asutisi järjest otsima väljapääsu

tekinud ummikust. Ametlike kokkuvõtete järgi on sealihahind viimaseil aastail moodustanud 1926.—1928. a. keskmisest hinnast umbes 2/3, lambaliha, mis olnud tavaliselt kallim sealihast, oli isegi odavam loomaliha: maksudes praegu 6—7 Smk. kg-lt endise 9—13 Smk. asemel ja ka loomaliha hinnad ise ei ole suhteliselt kuigi kõrged. Lihahindade suhtes avaldavad mõju mitmesugused

tegurid. Sealihahinna langus algas siis, kui ajutise kõrge väljaveokonjunktuuri juures tekkisid uued sigadepidamised, mistõttu suurenes toodang kuna väljavedu vähenes peekonikontingentide piiramisel ja siseturg ei jõudnud suurenevat pakkumist võtta vastu; sealjuures on oluline, et ameerika seapeki tarvitajate võitmine kodumaa sealihale ei õnnestunud oodatud määral. Oodates konjunktuurimuutusi ja lootes ka siseturu tarviduse kasvule sigade kasvatamis, ei asunud suuremale kokkutõmbamisile. Kuid viimasel ajal näib teatud kokkutõmbamine siin osutuvat paratamatuks. Eeskätt peavad sigadekasvatuse hakkama likvideerima need põllupidajad, kellel ei ole sigadetoitudes küllaldast ülejääki oma majapidamistes, sest ostetud toiduga sigade kasvatamine toob praegu põllupidajale kahju. Põrsaste müük käesoleval sügisel osutaski, et sigadekasvatases on näha ette tagasihoidlikkust. Põrsad jäid suurel arvul müümata. Nende kasvatamine ei osutu paljudele enam tasuvaks. Mis puutub lambalihasse, siis on viimase aja hinnalangus suurelt osalt tingitud sellest, et üksikuis majapidamises on tulnud loomatoidu puudusel vähendada kariloomi ja see on sindinud suurelt osalt lammaste arvel. Turg ei ole suurenenud pakkumist sel alal aga saanud võtta vastu ja see viis hinnad tugevasti alla. Lambalihamüügis on tegemist sesoonsete teguritega, näit. tuleb lambalihast müügilge 75—80% kogu

aastatoodangust septembri, oktoobri ja novembri jooksul ja kui sel ajal saadetakse turule veel lihakoguseid, nagu see sündis viimaseil aastail, ei saa kuidagi vältida hinnalangust. Teisel aastaajal on lambahinnad paremad, kuid see ei kata enam sügisel saadud kahjusid. Peetakse tarvilikuks, et lammaste tapmine sügisel väheneks ja et seda hakatakse normima majapidamises. Ühtlase läbiaastase müügi korral loodetakse tuua praegusse olukorda parandust nii hinna suhtes, kui ka tarvituse kasvamises, mis Soomes praegu elaniku kohta 1,3 kg. (Inglises 10 kg.). Loomaliha suhtes on olukord parem, sest käesoleval aastal veeti erakordselt palju välja Rootsi ja läks korda müüa N. Venesse ka elusloomi soodsail tingimustel. Nende päevade sees lõpeb hooaja viimane müük sel alal, mis puutub umbes 370 Ayrshire looma ja 200 Soome tõugu looma müüki. Selle väljaveo puudumine mõjutaks aga siseturu hindu samuti madalvalt, nagu see ilmnes sealihaj ja lambalihahinna kujunemisel ning seetõttu on arusaadavad põllupidajate püüded Rootsi turu kindlustamiseks ka edaspidi ja soov jätkata elusloomade müüki N. Venesse, millest viimasel ajal kõneldakse ja kirjutatakse korduvalt. Väljaveateid suuremaiks konjunktuurimuutusiks karjapidajate ja loomakasvatajate huvides ei näi praegu olevat.

SAKSA.**Kalahinnad Berliinis. — Fish Prices at Berlin.**

	9. novembril		16. novembril		29. novembril		30. novembril	
	elus	elutu	elus	elutu	elus	elutu	elus	elutu
Angerjas:								
väiks.	90	—	—	—	—	—	—	—
kesk.	—	—	120	110	115—120	100—110	—	—
suur.	120—130	100—110	—	—	—	—	130—140	—
Haug								
väiks.	75—80	60—65	—	40—60	60—75	50—60	70—75	60—70
keskm.	50—55	50—60	50—60	40—45	50—55	40—60	50—55	50
suur.	50	30—40	40	30—35	40	—	40	—
Koha:								
väiks.	85	70—80	—	60—65	—	60—65	—	60—70
keskm.	85	70—80	—	60	—	60—65	—	60—70
suur.	—	—	—	50—60	—	50	—	50
Linask:								
sortimata . . .	90—100	50—60	—	40—60	90—100	—	—	—
Lõhi:								
—	—	—	—	—	—	—	120	—
Suitsukil:								
—	—	38—40	—	38—40	—	30—35	—	35—40

Hinnad RM per 50 kg.